

רנה. לדעת הפוסקים שהתירו טלטול מוקצה על ידי דחיפת הרגל הוא הדין שמותר לטלטלו במרפק או בדחיפה על ידי כתפו וכיוצ"ב.

א"ח 1234567

טלטול מוקצה על ידי נפיחה בפיו

רנו. מותר לטלטל דבר מוקצה על ידי נפיחה בפיו^{שסז}.

טלטול מוקצה על ידי התזת מים

רנז. מותר לטלטל מוקצה על ידי התזת מים, וכגון אם מונח דבר מוקצה בכיור ושופך עליו מים כדי לנקות את הכיור^{שסח}.

נטילת ילד האוחז בידו דבר מוקצה

בגמרא שבת דף קמא: איתא דאסור לאדם ליטול בידיו ילד שיש בידו דבר מוקצה אלא אם הוא ילד שיש לו געגועים על אביו [ומיירי באופן שאי אפשר לנער מידידו את המוקצה משום שהילד יבכה]^{שסט}.

אוצר החכמה

א"ח 1234567

כאורחיה לא הותר טלטול בגופו.

שסז. תשובת מהרי"ל סי' ר' מובאת ברמ"א סי' ש"ח ס"ג, ועיי"ש בדברי רע"א שכתב דמזה שמהרי"ל דימה דין זה לדין קש שע"ג המטה משמע דזה מותר אף לצורך שמירת המוקצה שלא יאבד.

אוצר החכמה

שסח. נראה שזה לא גרע מטלטול מן הצד דשרי לצורך דבר המותר, ויל"ע אם לדמות זאת לטלטול בנפיחת פיו ויהא שרי אף אם עושה זאת לצורך שמירת המוקצה. והנה המג"א סי' שכ"א סק"ז כתב דבשר חי שהוא מוקצה אין לשפוך עליו מים כדי להדיחו, ומשמע שנקט דשפיכת מים חשיבא כנגיעה במוקצה, ואזיל בשיטת תה"ד המובא בשו"ע סי' ש"י ובמג"א שם סק"ג דאסור לנגוע במוקצה כאשר הנגיעה היא לצורך המוקצה. ועיין בשו"ת נוב"י תניינא או"ח סי' כ"ז שהקשה על המג"א דהא הוי כנגיעה ע"י דבר אחר, ועיי"ש עוד במש"כ בזה, ועכ"פ משמע שלפי המג"א אם מתז מים ע"ג מוקצה לא קיל מטלטול מן הצד ואין לעשותו לצורך המוקצה, ומ"מ מסתבר דשרי לצורך דבר המותר דלא גרע מטלטול מן הצד, ולדעת הנוב"י יש לעיין בזה דאולי הוי טלטול קלוש טפי וכעין נפיחה בפיו, ואפשר שיהא מותר אף לצורך דבר האסור, וצ"ע. ועיין תוס' שבת דף ל"ט. ד"ה מפני שכתבו שאם מניח לביצה ליפול מידידו לתוך עפר תיחוח לא מיקרי טלטול בידים של העפר כלל, אמנם נ"ד גרע טפי, ששופך את המים על המוקצה בכוונה לטלטלו.

שסט. עיין תוס' דף קמא: ד"ה אי הכי שמבואר מדבריהם שההיתר בתינוק שיש לו געגועים על אביו הוא היתר מיוחד שהתירו חכמים בזה ואינו היתר מן הדין, ולכאורה צ"ב למה לא יהא בזה היתר טלטול מן הצד, ועיין חזו"א סי' מ"ז סק"ב שכתב דתוס' סברי דאפילו

עוד מבואר בגמ' דף קמב. שכאשר ילד אוחז בידיו דבר מוקצה
בעל ערך כגון דינר, יש איסור לילך עמו מחשש שמא יפול הדינר
והאב יחוס עליו ויטלטלו ונמצא מטלטל מוקצה בידים, ונחלקו
הראשונים אם איסור זה נאמר אף כאשר אוחזו בידו והולך עמו
או שהאיסור הוא רק כאשר נושאו על ידיו.

רנח. אין לשאת בידיו ילד האוחז דבר מוקצה כגון אבן או מטבע, משום
שמטלטל על ידי זה את המוקצה^{שע}, ומותר לנער את ידו של הילד כדי שדבר
המוקצה יפול ממנה על מנת שיהיה מותר ליטלו בידיו, והטעם משום שניעור
זה נחשב כטלטול מן הצד והרי זה מותר כאשר עושה זאת לצורך דבר
המותר^{שעא}.

אמנם אם הילד חפץ מאד שישאו אותו על הידים, ואם לא יטלנו עלול
הוא לחלות^{שעב}, ואם ינערו את דבר המוקצה מידיו יבכה הילד, אזי יש להבחין
בין שני מקרים:

[א]. אם החפץ המוקצה אינו יקר ערך מותר להרים את הילד ולנוטלו

הפוסק

בתינוק שיש לו געגועים על אביו אין זה נחשב טלטול לצורך, וכ"כ הריטב"א שם,
[ועיי"ש במה שתמה על דבריהם]. ובתוס' רי"ד שם נקט דאכן טעם היתר הטלטול הוא
משום דהוי טלטול מן הצד. ורעק"א מקשה סתירה מתוס' דף קמב. ד"ה ונשדינהו
דמשמע שזהו היתר פשוט דומיא דטלטול כלכלה ואבן בתוכה [ובגוף דברי תוס' דף
קמב. עיי"ש שנקטו בלשונם דטעם ההיתר בתינוק ובכלכלה הוא משום דהמוקצה בטל
לדבר ההיתר, ולא כתבו דהוי טלטול מן הצד. ונראה דאזלי לשיטתם בדף קכג. ד"ה
האי שנקטו דהגבהת חבית עם אבן על גבה חשיבא טלטול גמור אלא שהיות והוא
נעשה אגב טלטול היתר התירו זאת חכמים, ולא ביארו תוס' שם את גדר ההיתר,
ולכאורה בתוס' הנ"ל דף קמב. ביארו את גדר ההיתר בזה, והיינו שהוא משום דאמרינן
דהמוקצה בטל לדבר ההיתר כאשר מטלטל את דבר ההיתר לצורך].

שע. שו"ע סי' ש"ט ס"ב. ונראה דאף במקרה שדבר המוקצה הוא כלי שמלאכתו לאיסור
המותר בטלטול לצורך גופו ומקומו אסור לשאת את הילד, דאף שהחפץ משמש כעת
להרגעת הילד וה"ז בכלל צורך גופו כמבואר לעיל סעיף י"ב, מ"מ קיימת בזה הגזירה
הנוספת המבוארת לקמן, שבחפץ שהוא בעל ערך יש חשש שהילד ישליכנו מידיו והאב
יקחנו ע"מ שלא יאבד, אמנם אם יהא זה כלי שמלאכתו לאיסור שערכו מועט ואין בו
החשש הנ"ל כגון עיפרון וכיוצ"ב נראה שמן הדין מותר ליטול את הילד אם הוא שמח
בזה שהחפץ המוקצה נמצא בידו.

שעא. אמנם אסור לנער את החפץ על מנת שלא יאבד, משום שזהו טלטול מן הצד לצורך
דבר האסור וכדלעיל סעיף רמ"ג.

שעב. כן לשון השו"ע שם, ומקורו ברש"י שבת קמג: ונראה שאין הכונה לחולי גמור אלא
שיהיה נזק מסויים לבריאותו של הילד.